

Proračun občine Ljubljana Moste-Polje za leto 1973

Dosledna uveljavitev načel družbene in gospodarske reforme s posebnim pristopom k stabilizaciji gospodarstva bo osnova za razmerje v globalni delitvi v letu 1973.

Osnovna načela delitve temeljijo na težnji, da mora biti celotna poraba manjša od ustvarjenega družbenega proizvoda ter skupni nominalni porast sredstev za osebno, splošno in skupno porabo nižji od hominalne rasti družbenega proizvoda. Ob tem pa si je potrebno nenehno prizadevati za nadaljnje razbremenjevanje gospodarstva, kar pomeni, da mora ostati temeljnim organizacijam združenega dela večji delež družbenega proizvoda, predvsem sredstva za akumulacijo.

Na podlagi teh načel bo v letu 1973 prišlo do izraza disciplinirano zbiranje sredstev za splošno in skupno porabo. Istočasno pa mora to pomeniti omejitev možnosti za zagotovitev potrebnih sredstev, odnosno orientacijo na druge, negospodarske vire sredstev. Zato bo potrebno usmeriti davčno politiko v bistveno večjo obremenitev prebivalstva v smeri odpravljanja in preprečevanja naraščanja socialnih razlik v skladu z ustavnim načelom, da bogatejši več prispevajo k pokrivanju splošnih družbenih potreb.

Splošna in skupna potrošnja porabnikov družbenih sredstev ne sme presegati z republiškim smernicami družbeno ekonomske politike SR Slovenije v letu 1973 določene rasti oziroma mora biti pod republiškim povprečjem (12,5 %).

Kljub povečanim potrebam ne bo mogoče vsem porabnikom proračuna zagotoviti sredstev v skladu z njihovimi zahtevki. Prednost pri porabi morajo imeti že dospele zakonske obveznosti ter obveznosti, ki jih je skupščina občine prevzela v preteklih letih, kritje morebitnih investicij s področja šolstva in otroškega varstva ter sanacije drugih vzrokov nestabilnosti.

Hkrati pa to tudi pomeni, da vseh zastavljenih nalog iz akcijkega programa občinske skupščine in njenih organov, zlasti tistih, ki terjajo znatna finančna sredstva ne bo mogoče v celoti uresničiti.

Tako bo na področju socialnega varstva mogoče ohranjati le enak realni obseg dosedanjih oblik družbenih pomoči, ne bo pa mogoče uvajati novih oblik in znatno povečati družbenih pomoči. Tudi obseg pomoči kmetijskim predelom občine naj bi ostal enak kot v preteklem letu, medtem ko naj bi na področju komunalnega gospodarstva le nadaljevali s sprejetimi obveznostmi. Enako velja tudi za področje gospodarskih posegov.

Vsi porabniki družbenih sredstev se bodo morali prilagoditi dejanskim finančnim možnostim, pri čemer bodo morali poiskati vse notranje rezerve in lastne dohodke ter se usmeriti v skrajno varčevanje.

1. Politika prispevkov in davkov

Politika prispevkov in davkov za leto 1973 izhaja iz načela, da mora davčna politika postati aktiven element pri uravnavanju nekaterih družbenih tokov. V letu 1973 mora dobiti poudarek obdavčitev premoženja in dohodkov od premoženja ter aktivnost zoper družbeno negativne pojave.

V zakonu o spremembah in dopolnitvah republiškega zakona o davkih občanov so še dosledneje uveljavljene intencije ustavnih sprememb in politična stališča o preprečevanju neupravičenih socialnih razlik.

Eno od pomembnih načel, ki se oblikuje z novimi zakonskimi predpisi je, da imajo delovni ljudje, ki se z osebnim delom ukvarjajo s kmetijsko, obrtno ali intelektualno dejavnostjo, v načelu enak družbeno-ekonomski položaj in v osnovi enake pravice in obveznosti, kot jih imajo delovni ljudje v organizacijah združenega dela. Zato bodo dohodki, ki jih dosežejo občani z osebnim delom pri opravljanju kmetijske, obrtne ali druge gospodarske dejavnosti, intelektualnih ali negospodarskih storitev, do višine, ki ustreza osebnemu dohodku enakih ali podobnih poklicev v družbenem sektorju, glede plačevanja davka izenačeni z osebnimi dohodki delavcev v delovnem razmerju v skladu s posebnim družbenim dogovorom.

Pri obdavčenju dohodkov od kmetijstva so določene različne republiške stopnje davka iz kmetijstva za kmete in za občane, ki se dodatno ukvarjajo s kmetijstvom. V letu 1973 se uvaja nova olajšava za kmete, katerih otroci se šolajo v srednjih, višjih in visokih šolah. Olajšava naj bi znašala 10 % odmerjenih davkov za otroka, ki se šola, vendar naj ne bi presegla 2.500 dinarjev letno. Na področju kmetijstva naj bi davčni okoliši in stopnje občinskega davka ostale nespremenjene, prav tako naj bi bili oproščeni plačevanja davkov zavezanci višinskih predelov občine, katerih katastrski dohodek ne presega 4.000 dinarjev.

Znatne so tudi spremembe v obdavčevanju dohodkov od stavb. Davek na dohodke od stavb je nadomeščen z davkom na določene

premoženjske predmete ter z davkom od premoženja. Pri oddajanju opremljenih sob predlagamo posebno olajšavo v primerih, ko davčni zavezanec oddaja opremljene sobe prek zveze študentov, turističnih društev ter prek ustreznih organizacij.

Davek na tujo delovno silo zaposlenih pri zasebnih delodajalcih se v letu 1973 ukinja. Ukinitev je potrebna zaradi uveljavljenega sistema obdavčevanja po dejansko doseženem dohodku, v katerem se prispevek najete delovne sile odraža v višje doseženem dohodku, ki je ostreje obdavčen.

V letu 1973 se znatno povečuje republiški davek na določene premoženjske predmete — za tovorna vozila. S povečanjem nosilnosti se močno povišuje davčna obremenitev.

Pri davku iz skupnega dohodka občanov ostaja neobdavčljivi del osebnega dohodka v višini 25.000 dinarjev, spremembe pa nastajajo pri olajšavah za družinske člane, ki jih zavezanec vzdržuje. Olajšava za vzdrževanega otroka znaša 12.000 dinarjev in za druge vzdrževane člane 10.000 dinarjev letno. Spremembe pri olajšavah za vzdrževane družinske člane veljajo že za obdavčitev v letu 1972.

Pripravljen je predlog zakona o stabilizacijskem davku na posest osebnih avtomobilov kot enoletna, izjemna obdavčitev. Plačeval naj bi se od vseh osebnih vozil, ne glede na sektor lastništva.

Prav tako je v razpravi predlog zakona o stabilizacijskem davku iz skupnega dohodka občanov, ki ga v letu 1973 po stopnji 1 % plačujejo občani, katerih skupni čisti dohodek dosežen v letu 1972 presega 25.000 dinarjev. Pri odmeri davka se upoštevajo olajšave za vzdrževane družinske člane.

Oba davka se uvajata kot dohodek republike in odstopata občinam.

Občine v Ljubljani bodo tudi v letu 1973 uskladile stopnje in olajšave davkov med seboj in z okoliškimi občinami.

2. Proračunski dohodki

V skladu s predvidenim gospodarskim razvojem ter politiko prispevkov in davkov v letu 1973 predvidevamo, da bo občina v letu 1973 razpolagala s skupnimi proračunskimi dohodki v višini 64.894.000 dinarjev.

Viri dohodkov so naslednji:

Vrsta dohodkov	Realizacija 1972	Predlog 1973	v 000 din	
			Indeks	
davki od osebnih dohodkov	45.326	48.203	106	
davki	12.570	13.523	108	
takse	288	288	100	
dohodki po posebnih predpisih:				
— prisp. za uporabo mest. zemljišča	2.225	2.300	102	
dohodki organov in razni drugi dohodki	1.525	380	25	
dopolnilna sredstva	36	—	—	
prenesena sredstva	610	200	33	
s k u p a j	62.610	64.894	104	

Viri dohodkov	Delitev 1972				Delitev 1973			
	skupaj	občina	mesto	TIS	skupaj	občina	mesto	TIS
Davek iz OD iz delovnega razmerja	4,15	1,65	—	2,50	4,15	1,65	—	2,50
Davek iz kmetijske dejavnosti	100	86	—	14	100	86	—	14
Davek iz obrtne dejavnosti	100	86	—	14	100	86	—	14
Davek od intelektualnih poklicev	100	86	—	14	100	86	—	14
Davek od avtorskih pravic	100	86	—	14	100	86	—	14
Davek od skupnega dohodka občanov	100	100	—	—	100	86	—	14
Davek od prometa na drobno v trgovini in gostinstvu	100	5	85	10	100	6	79	15

Skupni proračunski dohodki, ki pripadajo občini, mestu in temeljni izobraževalni skupnosti, se v primerjavi z realizacijo v letu 1972 povečujejo za 4 %.

V strukturi skupnih proračunskih dohodkov znaša delež dohodkov od davkov iz osebnih dohodkov 74 %. Ne glede na predvideno povečanje nominalnih osebnih dohodkov za okrog 10 % se proračunski dohodek od davkov iz osebnega dohodka iz delovnega razmerja povečuje le za 6 %. Večje povečanje omejujeta zakon o začasnem omejitvi osebnih dohodkov v nekaterih organizacijah združenega dela, interesnih skupnostih, državnih organih ter družbeno-političnih in drugih organizacijah ter zakon o omejitvi dohodkov od davkov in prispevkov iz gospodarstva. Prvi predpis določa, da se v navedenih dejavnostih lahko v času do 30. junija 1973 izplačujejo osebni dohodki le v višini poprečnih osebnih dohodkov v letu 1972. Zakon o omejitvi dohodkov od davkov in prispevkov pa omejuje dohodke družbeno-političnih skupnosti in interesnih skupnosti od navedenih virov in bodo dohodki od prispevkov in davkov iz naslova osebnih dohodkov iz delovnega razmerja lahko znašali le toliko, kot v preteklem letu na pogojnega delavca. Razen tega ni mogoče zviševati stopenj prometnega davka nad stopnje, ki so veljale na dan 30. novembra 1972.

Ostali viri dohodkov se povečujejo:

- davek od osebnega dohodka od samostojnega opravljanja obrtnih in drugih gospodarskih dejavnosti 10 %;
- davek od osebnega dohodka od samostojnega opravljanja intelektualnih storitev 10 %;
- davek iz skupnega dohodka občanov 35 %;
- davek od prometa blaga na drobno 5 %;
- davek na dohodke od stavb 89 %;
- davek na tovorna cestno-motorna in priklopna vozila ter kombi vozila 195 %.

Povečanje drugih virov dohodkov je neznatno ter v skupnih proračunskih dohodkih ne predstavljajo nekega pomembnega zneska oziroma deleža.

3. Delitev skupnih proračunskih dohodkov

Skupni proračunski dohodki v višini 64.894.000 se delijo na naslednje porabnike:

Porabnik	v 000 din		
	Realizacija v letu 1972	Predlog za leto 1973	Indeks 73:72
Občina	34.197	33.969	99
Mesto	6.065	7.046	116
TIS	22.348	23.879	107
s k u p a j	62.610	64.894	104

Med dohodki, ki pripadajo občini je tudi prispevek za uporabo mestnega zemljišča, ki je bil v preteklem letu realiziran v višini 2.254.727 dinarjev, medtem ko je za leto 1973 predviden v višini 2.300.000 dinarjev.

Delitev dohodkov je opravljena po stopnjah iz leta 1972, ki so enotne za vse ljubljanske občine, in sicer: